

Sygn. akt V CZ 49/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. C. przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu
w J.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 24 września 2015 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w J.

z dnia 5 czerwca 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w J. odrzucił skargę kasacyjną powoda A. C. wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w J. z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w J. o zapłatę.

Sąd Okręgowy podał, że w związku z wniesioną skargą pełnomocnik powoda został zarządzeniem przewodniczącego z dnia 30 kwietnia 2015 r. wezwany do uiszczenia opłaty w wysokości 2.500 zł., obliczonej od oznaczonej w piśmie procesowym z 28 kwietnia 2015 r. wartości przedmiotu zaskarżenia. W wykonaniu tego zarządzenia pełnomocnik powoda złożył w terminie wnioski o zwolnienie powoda od opłaty. Ponieważ do wniosku nie dołączono oświadczenia, o którym mowa w art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.) wniosek ten zwrócono zarządzeniem z dnia 13 maja 2015 r. i ponownie wezwano powoda do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej w terminie siedmiu dni pod rygorem odrzucenia. Zarządzenie doręczono pełnomocnikowi powoda 19 maja 2015 r., mimo tego w zakreślonym terminie nie uiszczono żądanej opłaty.

Powód A. C. wniósł zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej. Zarzucił w nim naruszenie przepisów postępowania poprzez niezastosowanie art. 168 § 1 k.p.c. w sytuacji, gdy powód działając za pośrednictwem pełnomocnika z urzędu uprawdopodobnił, że bez swojej winy, a z powodu okoliczności sprawy, nie zachował terminu do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej powoda jako złożonej z zachowaniem terminu.

Skarżący podał, że w sytuacji otrzymania w dniu wezwania do uzupełnienia braków w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej, pełnomocnik powoda złożył do sądu wnioski o zwolnienie do kosztów sądowych. Jednocześnie wskazał w wniosku, iż z przyczyn obiektywnych, czyli znacznie utrudnionego kontaktu z powodem nie

było możliwe załączenie do wniosku wymaganego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Sąd Okręgowy zwrócił wniosek wyznaczając siedmiodniowy termin do wniesienia opłaty sądowej. Pełnomocnik powoda uzyskał oryginalne oświadczenie powoda o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania w dniu 2 czerwca 2015 r., a następnie w dniu 5 czerwca 2015 r. złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenie wniosku w zakresie zwolnienia od kosztów opłaty sądowej. Wniosek o przywrócenie terminu został odrzucony postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 11 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że postanowienia w przedmiocie odrzucenia lub oddalenia wniosku o przywrócenie terminu nie są orzeczeniami kończącymi postępowanie w sprawie i nie podlegają samodzielnemu zaskarżeniu (por. uchwała składu siedmiu Sądów Najwyższych z dnia 31 maja 2000 r., III CZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2002 r., II CZ 109/02, nie publ., z dnia 21 marca 2013 r., II CZ 4/13, niepubl., z dnia 19 listopada 2014 r., II CZ 74/14, niepubl.). Sąd Najwyższy przyjmuje, że strona kwestionująca rozstrzygnięcie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia środka odwoławczego lub nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie mogąc go zaskarżyć wprost, powinna złożyć wniosek o poddanie tego rozstrzygnięcia kontroli pośredniej, na podstawie art. 380 k.p.c., przy rozpatrywaniu zażalenia na odrzucenie danego środka. Art. 380 k.p.c. ma zastosowanie także w postępowaniu przed Sądem Najwyższym wywołanym wniesieniem zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 165/01, OSN 2002, nr 7-8, poz. 102).

Warunkiem koniecznym przeprowadzenia oceny niezaskarżalnego postanowienia na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. jest zamieszczenie w środku odwoławczym wniosku w tym przedmiocie. Według ugruntowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądu, jeżeli w sprawie występuje zawodowy pełnomocnik, wniosek powinien być sformułowany

jednoznacznie, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez takiego pełnomocnika treści wprost w tych pismach niewyrażonych (zob. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CZ 102/13, niepubl.; z dnia 10 stycznia 2014 r., I CZ 101/13; niepubl.; z dnia 4 grudnia 2013 r., II CZ 83/13, niepubl.; z dnia 30 października 2013 r., V CZ 48/13, niepubl.). Przy braku takiego wniosku przeprowadzenie kontroli nie jest dopuszczalne.

Skarżący wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 5 czerwca 2015 r. Powołał się na naruszenie art. 168 § 1 k.p.c. z uwagi na to, że uprawdopodobnił, że bez swojej winy, a z powodu okoliczności sprawy, nie zachował terminu do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej, a została ona odrzucona. Podniósł również, że w dniu 5 czerwca 2015 r. złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku w zakresie zwolnienia od kosztów opłaty sądowej, który został odrzucony postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 11 czerwca 2015 r.

W zażaleniu powoda nie zawarto jednak wniosku o zbadanie w trybie art. 380 k.p.c. prawidłowości rozstrzygnięcia zawartego w postanowieniu z dnia 11 czerwca 2015 r. W zawiązku z tym kwestia niezachowania przez powoda terminu do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej usuwa się spod kontroli Sądu Najwyższego. Ponieważ postanowienie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu we wskazanym trybie nie może być wzruszone, należało przyjąć, że stanowisko Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu skargi kasacyjnej wobec nieuzupełnienia braku w postaci uiszczenia stosownej opłaty jest prawidłowe.

Z tych względów zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej podlegało oddaleniu, co orzeczono na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.